

מפת אוקראינה:

נתונים כלליים

שטח: 603,700 קמ"ר.

אוכלוסייה: כ-46 מיליון תושבים

עיר הבירה: קייב (Kiev)

ערים מרכזיות: Donetsk, Kharkov, Lvov, Dnepropetrovsk, Odessa

משטר

אוקראינה היא רפובליקה המורכבת מ-24 מחוזות ומחוז עצמאי נוסף (Crimea). המדינה הוקמה בשנת 1991 עם התפרקות ברית המועצות. דפוסי השלטון והחוקים מבוססים על חוקה שהתקבלה בשנת 1996.

עיקר הכוח הביצועי מצוי בידי הנשיא הנבחר לתקופת כהונה של חמש שנים. חלק מסמכויות הביצוע נמצאות בידי ראש הממשלה. יצוין כי לאור ביטול הרפורמה הפוליטית ימונו ראש הממשלה והשרים ע"י הנשיא.

הגוף המחוקק (הפרלמנט) נקרא Verkhovna Rada והוא מונה 450 חברים הנבחרים לתקופת כהונה של ארבע שנים.

לאחר שני סיבובי הבחירות לנשיאות בינואר 2009 - פברואר 2010 נבחר Victor Yanukovich לנשיא. ממשלת קואליציה אושרה ע"י הפרלמנט. ראש הממשלה הינו Mykola Azarov מאז מרץ 2010. הבחירות הבאות לנשיאות מתוכננות ל - 2015, ולפרלמנט - ב - 2012.

נתונים כלכליים – 2009

תמ"ג – 117.4 ביליון דולר. החקלאות תורמת לתמ"ג 9.8, התעשייה - 30.7 והשירותים - 59.5%.

תוצר לנפש – 2,800 דולר ארה"ב.

אינפלציה – 15.9%.

מס' המועסקים – 22.15 מיליון, ביניהם 15.8% מועסקים בחקלאות, 18.5% בתעשייה, ו- 65.7% בשירותים.

שיעור האבטלה ב - 2009 הגיע ל - \$8.8.

ייצוא סה"כ: 40.39 ביליון דולר.

ייבוא סה"כ: 45.05 ביליון דולר

ההשקעות הזרות הישירות לאוקראינה עבור 2009 ירדו ב- 2.4 פעמים לעומת בהשוואה ל - 2008.

היקפי הייבוא והייצוא הצטמצמו באופן ניכר: בהשוואה לנתוני 2008, ב - 2009 נפל הייבוא בכ- 59%, והייצוא בכ - 54%.

נתון אינדיקטיבי נוסף להשפעתו של המשבר העולמי הינו תחום הבנייה אשר היקפו ירד במהלך 2009 בכ- 62% לעומת 2008.

המטבע המקומי – HRIVNA (UAH) איבד 45% מערכו לעומת קיץ 2008, אך התייצב במהלך המחצית השנייה של 2009, ואף התחזק מול הדולר במהלך 2010.

	04-08 avg.	2009	2010	f2011
GDP (% growth, real)	6.4	-15.0	3.5	4.0
Inflation (% chg, pa avg.)	13.8	15.9	11.9	9.5
Exports (% , comp. annual growth)	23.3	-40.3	6.2	5.6
Imports (% , comp. annual growth)	29.3	-45.4	9.1	5.2
External Debt (% of GDP)	51.2	87.0	79.8	70.8

הרכב הייצוא

יעדי ייצוא עיקריים הינם רוסיה (21.4%), תורקיה (5.36%), סין (3.61%).

במהלך השנים האחרונות הרכב הייצוא האוקראיני נשאר ללא שינוי. המתכות (ברזל ופלדה, בעיקר) הנן המוצר המיוצא העיקרי ויחד עם תוצרת החקלאית, מכונות וכלי תחבורה והכימיקלים מהווים מעל 80% מהייצוא.

הרכב הייבוא

העיקריים הינם אנרגיה, מכונות וציוד, כימיקלים. יעדי ייבוא עיקריים של אוקראינה הינם רוסיה (29.13%), גרמניה (8.48%), סין (6.02%), פולין (4.78%), קזחסטן (4.48%).

המשבר הכלכלי שהגיע לאוקראינה בסתיו 2008, השפיע קשות על כלכלתה של המדינה, וזאת על רקע האי-יציבות פוליטית, והסתמן בירידה בייצור התעשייתי, אינפלציה ואי-אמון במערכת הבנקאית. מדד האינפלציה ב- 2008 הגיע ל- 22.3% (וזאת לעומת הצפי המתוכנן של 16% צמיחת התמ"ג ב- 2008 הגיעה ל- 2.1%, ובשנת 2009 הצטמצם התמ"ג לכ- 15%. בשנת 2009 צמצום הייצור התעשייתי נאמד ב- 22%.

חוסנה הכלכלי של המדינה מעורך כנמוך בהתבסס על רמת הפיתוח הכלכלי אשר בתמ"ג לנפש נמוך וכלכלה לא מגוונת וקטנה יחסית. אך המומחים לכלכלה האוקראינית מצביעים על כך שהמספרים הרשמיים אינם משקפים את התמונה האמיתית אשר נוספים לה עוד כ- 50% של כלכלת הצל.

עפ"י תחזיות הבנק העולמי, הצמיחה לשנת 2010 תהיה כ-4.5%, והצפי לשנת 2011 נאמד על כ- 4%.

ב- 6 ביולי 2010 הודיעה סוכנות דירוג האשראי הבינלאומית Fitch כי העלתה את דירוגי החוב המקומי והחיצוני לטווח ארוך של אוקראינה מ-B מינוס" ל- B. התחזית לדירוגי החוב בטווח הארוך הינה "יציבה". בנוסף, הסוכנות אישרה את דירוג החוב החיצוני לט"ק ("B") והעלתה את תקרת המדינה מ B -מינוס" ל- "B". הסוכנות ציינה כי העלאת דירוגי המדינה באה בעקבות הסכם אשראי חדש שנחתם עם IMF ומספק אמון במדיניות ובתחזית המימון, מפחית את הסיכון לאי יציבות פיננסית ומקרו כלכלית והינו חיובי ליכולת פירעון האשראי של המדינה.

ענפי התעשייה העיקריים:

מגזר החקלאות מהווה תחום עיקרי של כלכלת אוקראינה עם תרומתו לתמ"ג של קרוב ל- 10%. סוגי הגידולים העיקריים הינם דגנים, חמניות, סוכר. אוקראינה תופסת מקום חמישי בדירוג היצואניות הגדולות של הדגנים; ומקום ראשון בדירוג היצואניות הגדולות של שמן חמניות. חקלאות הינו הסקטור היחיד שכלכלת אוקראינה אשר לא נפגע במהלך המשבר הפיננסי וממשליך לצמח. מרכיב התוצרת החקלאית בייצוא גדל במהלך 2009 – 2010 ומגיע כיום ל- 23%. יצוין כי לני הצטרותה של אוקראינה ל- WTO מרכיב זה נאמד ב-12%.

תעשיות כבדות ותעשיית הכימיקלים. המדינה עשירה גם במקורות ברזל, מגנזיום ופחם. אוקראינה מדורגת במקום שישי בייצוא ברזל. תעשיות הייצור העיקריות הינם ייצור ברזל ופלדה (כ- 30% מכלל הייצור), ייצור כימיקלים, מכונות, מטוסים, טורבינות, ייצור ציוד תעשייתי לתעשיות כבדות, טרקטורים וכו'.

אחד הרכיבים העיקריים של הייצוא האוקראיני, מתכות פשוטות, איבד את כושר התחרות שלו בשוק העולמי בגלל מחירו הגבוה, והייצור שלו באוקראינה פחת ב - 34%.

ייצוא הכימיקלים מהווה כ-8% מכלל הייצוא. מכון שמכריב צריכת האנרגיה במחיר הכימיקלים יכול להגיע עד ל - 80%, העליות בשוק האנרגטי משפיעות לרעה לתחרותיות הכימיקלים האוקראיניים בשוקי העולם.

יחסי מסחר בינלאומי של אוקראינה

בזירה הבינלאומית ניכרת הצטרפותה של אוקראינה ל - WTO במאי 2008 . התחייבויותיה של המדינה כלפי ה - WTO מונעות ממנה כיום להצטרף לאיגוד המכסים רוסייה - קזחסטן - בלרוס, כאשר פניה של המדינה אל העתיד הרחוק לכל היותר של ההצטרפות אל האיחוד האירופי.

אוקראינה טרם חתמה על GPA (Agreement on Government Procurement) אך מחויבת לפתוח במו"מ לקראת החתימה במהלך השנתיים הראשונות להצטרפותה ל - WTO. בינתיים, המדינה קיבלה מעמד המשקיפה בועדת WTO ל - GPA.

ממשיכים הדיונים בין קבוצות העבודה של אוקראינה ו - EU סביב הסכם השותפות (EU-Ukraine Association Agreement). ההסכם אמור להיחתם כמקשה אחת, לכן מספר מחלוקות סביב הסכם אס"ח שבתוכו, מעכבות את החתימה. טרם נמצא פתרון למספר הנקודות הבעייתיות שבהסכם כגון עמלות ייצוא של התוצרת החקלאית באוקראינה; דרישות רגולטוריות במזון, בתוצרת חקלאית ועוד. עפ"י ההערכות ייחתם ההסכם במהלך 2011.

הסכם אשראי מסוג stand by נחתם עם קרן המטבע הבינלאומי IMF בנובמבר 2008 והיה אמור להסתיים בנובמבר 2010, בהיקף הכולל של 16.5 ביליון דולר. ההסכם נעצר בנובמבר 2009 בשל אי עמידה של המדינה בהתחייבותה לצמצם את הגרעון התקציבי. ביולי 2010 הודיעה ה - IMF כי מועצת המנהלים של הקרן אישרה לאוקראינה הסכם אשראי חדש מסוג stand by בהיקף של כ-15.15 ביליון דולר לתקופה של 29 חודשים כדי לתמוך בתוכנית הרפורמה הכלכלית של הרשויות.

בין מוסדות פיננסיים נוספים הפעילים באוקראינה יש לציין את EBRD והבנק העולמי.

סך ההשקעות של EBRD באוקראינה בין השנים 2000 - 2009 הסתכם בכ-5.45 ביליון דולר בהיקף של 249 פרויקטים ותוכניות. רק במהלך 2009 השקיע EBRD 1.1 ביליון דולר באוקראינה, הסכום השנתי הגבוה בין כל השנים הקודמות, וחתם על 42 תוכניות. מעל מחצית התוכניות נחתמו בסקטור הבנקאי ויעודן לתמוך ולחזק את המערכת הפיננסית של המדינה. בסקטור הפרטי מתמקד EBRD בתוכניות העלאת תחרותיות החברות המקומיות, הטמעת היעילות האנרגטית, שקיפות עסקית והגנה על איכות הסביבה. בסקטור התשתיות העירוניות ייכנס EBRD לפרויקטי יעילות אנרגטית במערכות ההסקה המרכזית העירונית, במערכות המים והטיפול בשפכים ובפסולת, וכן ישקיע במערכת התחבורה הציבורית בערים גדולות ובינוניות.

בדצבר 2007 קיבל הדירקטוריון של **הבנק העולמי** תוכנית שת"פ עם אוקראינה לשנים 2008 – 2011. עפ"י התוכנית מתכוון הבנק העולמי להשקיע בין 2 - 6 ביליון דולר במהלך ארבע שנים. התמקדות מימון התוכניות היא בתחומי חיזוק המערכת הפיננסית של המדינה ומערך ההלוואות, שדרוג מערכת שינוע הגז הטבעי, חידוש מערכת התחבורה וכו'.

בשנת 2007 זכתה אוקראינה בזכות לארח את משחקי כדורגל יורו 2012. ההכנות לקראת המשחקים מחייבות את המדינה בשדרוג מערכות תקשורת, תשתיות, בנייה, ביטחון – HLS ותיירות. התאחדות הכדורגל האירופאית UEFA אישרה סופית את ארבעת הערים המארחות משחקי היורו 2012: Kiev - 1, Donetsk, Kharkiv , Lviv שתארח את משחק הגמר של האליפות.

אחד המנגנונים החדשים הבאים להאיץ את הכלכלה המקומית הינו חוק ה- PPP (**Public-Private Partnership**) mechanism) אשר התקבל בפרלמנט בקיץ 2009 ונכנס לתוקף ב- 31 באוקטובר 2010.

יחסי סחר ישראל-אוקראינה:

להלן רשימת ההסכמים הביטראליים ישראל – אוקראינה בנושאים כלכליים, מו"פ ושת"פ בין משרדי הממשלה השונים.

ISRAEL - UKRAINE BILATERAL AGREEMENTS		
Description	Signature Date	Subject
AGREEMENT BETWEEN ISRAEL AND THE CABINET OF MINISTERS OF UKRAINE ON COOPERATION IN THE FIELDS OF POSTS AND TELECOMMUNICATIONS	26/11/2003	POST AND TELECOMMUNICATIONS
AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF ISRAEL AND THE GOVERNMENT OF UKRAINE REGARDING MUTUAL ASSISTANCE IN CUSTOMS MATTERS	25/11/1996	CUSTOMS, DRUGS, EXCHANGE, EXCHANGE OF INFORMATION, TAXES, TRADE
AGREEMENT BETWEEN THE STATE OF ISRAEL AND THE REPUBLIC OF UKRAINE ON COOPERATION IN THE FIELD OF AGRICULTURE	12/1/1993	AGRICULTURE, ENVIRONMENT, FOOD AND AGRICULTURE, RESEARCH
AGREEMENT FOR COOPERATION IN THE FIELD OF RESEARCH AND USE OF THE SPACE FOR PEACEFUL PURPOSES BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE STATE OF ISRAEL AND THE GOVERNMENT OF UKRAINE	22/01/2001	RESEARCH, SPACE
AGREEMENT FOR THE PROMOTIONS AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS BETWEEN THE STATE OF ISRAEL AND THE REPUBLIC OF UKRAINE	16/06/1994	INVESTMENT, MFN

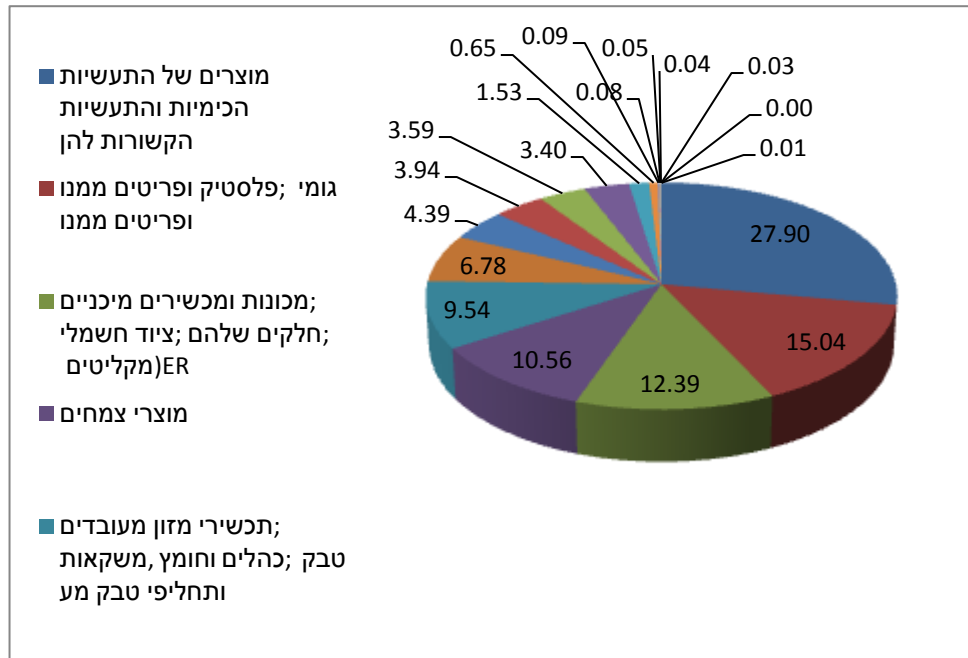
AGREEMENT ON COOPERATION IN THE FIELD OF CRIME PREVENTION AND LAW ENFORCEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF ISRAEL AND THE GOVERNMENT OF UKRAINE	16/06/1994	CRIMINAL MATTERS, DRUGS, RESEARCH, SECURITY
AGREEMENT ON COOPERATION IN THE FIELD OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE STATE OF ISRAEL AND THE GOVERNMENT OF UKRAINE	25/11/1996	DESERTIFICATION, ENVIRONMENT, POLLUTION, WATER
AGREEMENT ON COOPERATION IN THE FIELD OF SCIENCE AND TECHNOLOGY BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE STATE OF ISRAEL AND THE GOVERNMENT OF UKRAINE	12/1/1993	RESEARCH, SCIENCE, TECHNICAL COOPERATION, TRAINING
AGREEMENT ON COOPERATION IN THE FIELDS OF HEALTH AND MEDICAL SCIENCES BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE STATE OF ISRAEL AND THE GOVERNMENT OF UKRAINE	12/9/1995	EXCHANGE, EXCHANGE OF INFORMATION, HEALTH, MEDICINE
AGREEMENT ON MARITIME AND SHIPPING MATTERS BETWEEN THE GOVERNMENT OF ISRAEL AND THE GOVERNMENT OF UKRAINE	25/11/1996	MARITIME, SEA, TRADE, MFN
AGREEMENT ON TRADE AND ECONOMIC COOPERATION BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE STATE OF ISRAEL AND THE GOVERNMENT OF UKRAINE	11/7/1995	CUSTOMS, ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT, ECONOMY, JOINT COMMISSION, TRADE, MFN
AIR TRANSPORT AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE STATE OF ISRAEL AND THE GOVERNMENT OF UKRAINE	12/1/1993	AIR SERVICES/TRANSPORT, CONSULTATION, SECURITY
CONVENTION FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION AND THE PREVENTION OF FISCAL EVASION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND ON CAPITAL	26/11/2003	TAXES
MEMORANDUM ON THE LIBERATION OF TRADE BETWEEN THE STATE OF ISRAEL AND UKRAINE	12/9/1995	ECONOMY, TRADE, MFN
AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF UKRAINE AND GOVERNMENT OF STATE OF ISRAEL ON CO-OPERATION IN THE FIELDS OF STANDARTIZATION, METROLOGY AND CONFORMITY ASSESSMENT	04/09/2007	METROLOGY, STANDARTIZATION AND CONFORMITY ASSESSMENT

נתוני סחר עם ישראל (מיליוני \$):

Year	Export from Israel to Ukraine (TH\$)	Import from Ukraine to Israel (TH\$)	Total turnover
2008	157,900	454,398	612,299
2009	88,104	589,837	677,941
2010	109,735	680,658	790,393

רכיבי ייצוא:

מוצרי הייצוא העיקריים מישראל: יהלומים, כימיקלים אורגניים, מכונות ומכשירים מכניים, פלסטיק, תקשורת, מזון ופירות וקוסמטיקה.

רכיבי ייבוא:

מוצרי היבוא העיקריים לישראל: דגנים, גרעיניים (בעיקר חיטה), דשנים, ברזל ופלדה, יהלומים, כימיקלים, עץ ופריטים מעץ.

